

Bemærkninger til forslaget

Landbrugspolitikken havde oprindeligt til formål at sikre stabile fødevarerforsyninger og -priser til europæerne oven på fødevareremangel under og umiddelbart efter anden verdenskrig. Det problem er ikke længere aktuelt, og de vanskeligheder, der knytter sig til landbrugspolitikken, er mange og velkendte.

Det har længe været officiel dansk politik at arbejde for afskaffelse af landbrugsstøtten, men de resultater, der hidtil er opnået i form af reformer af landbrugspolitikken, afhjælper ikke de fundamentale problemer (jf. nedenfor). Der er derfor behov for en mere offensiv tilgang til problemet.

En afskaffelse af landbrugsstøtten vil have negative konsekvenser for landbrugserhvervet i de fleste europæiske lande, hvorfor det møder stor modstand. Dette forhold fordrer en lang forberedelsesperiode og en gradvis udfasning. Det er derfor centralt, at regeringen i tide forbereder afviklingen af landbrugsstøtten ved at formulere en operationaliserbar strategi, der tager højde for, at en række medlemslande ud over Danmark ønsker en udfasning af støtten. Regeringen bør indlede diskussioner i medlemskredsen med henblik på dels at skabe alliancer med ligesindede medlemsstater, dels at holdningsbearbejde landbrugsstøttens tilhængere, og dermed skabe momentum for en udfasning.

Strategien skal indeholde en tidsplan for forløbet, der tager højde for den kommende midtvejsevaluering af landbrugsstøtten i 2008 og gennemgangen af EU's budget i 2009. Landbrugsstøttens nuværende størrelse er fastlagt gennem landbrugsaftalen fra oktober 2002, indgået på et møde i Det Europæiske Råd (formandskabets konklusioner, jf. Europaudvalget, alm. del – bilag (02) 137). Landbrugsaftalen medfører, at der ikke er mulighed for at gennemføre drastiske ændringer, før forhandlingerne om de finansielle perspektiver for perioden 2014-2020 påbegyndes. De to evalueringer i 2008 og 2009 åbner imidlertid mulighed for at diskutere både fremtidige reformer af landbrugsstøtten og EU-budgettets fremtid, herunder også landbrugspolitikken andel af budgettet. Disse diskussioner vil lede hen imod forhandlingerne af de finansielle

perspektiver for 2014-2020. Med målet om en afvikling af landbrugsstøtten i løbet af perioden før de næste 7-årige budgetperspektiver er det vigtigt at begynde forberedelserne til forhandlingerne allerede i 2007.

Problemer forbundet med landbrugspolitikken

Landbrugsstøtten har været en central del af det europæiske samarbejde. Problemerne med de omfattende støtteordninger er imidlertid talrige. For det første er prisstøtten til europæiske landmænd og fælles europæisk told på importerede landbrugsvarer til stor skade for udviklingslandenes eksport. Samtidig er ordningerne i uoverensstemmelse med frihandelsprincipper og medvirkende til sammenbruddet i WTO-forhandlingerne om landbrugsvarer i Doharunden.

For det andet er landbrugspolitikken omkostningsfuld. Budgetposten optager i dag knap 34 pct. af EU's samlede budget, svarende til 42,7 mia. euro i budgettet for 2007. Midler der med fordel kunne investeres fremadrettet i forskning og innovation.

For det tredje betyder prisniveauet på det europæiske marked, at forbrugerne betaler dyrt for deres fødevarer, idet markedsprisen i EU holdes kunstigt oppe i forhold til verdensmarkedspriserne.

For det fjerde er landbrugsstøtten ikke solidarisk, idet alle medlemslande ikke får lige stor andel i midlerne. Den skæve fordeling er en kilde til evig strid om EU's budget og rabatter.

For det femte udskyder støtten de nødvendige strukturændringer, det europæiske landbrug står overfor. Det er i en globaliseret verden ikke realistisk at opretholde intensivt, konventionelt europæisk landbrug med priser, der kunstigt holdes på et niveau langt over verdensmarkedspriserne.

Med østudvidelsen i 2004 samt rumænsk og bulgarsk medlemskab pr. 1. januar 2007 har EU fået nye medlemslande, hvor en stor andel af befolkningerne er beskæftiget i landbruget. De nyeste medlemslande har en 10-årig overgangsordning, der indebærer, at de indtil 2014 kun får en andel af den støtte, de ellers ville være berettiget til. Landbruget i flere af de østeuropæiske lande har i særdeleshed behov for strukturæn-